

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
ІНДУСТРІАЛЬНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Культурологія

Код навчальної дисципліни _____

Освітньо-професійна програма Туризм; Видавництво та поліграфія

Спеціальність 242 Туризм; 186 Видавництво та поліграфія

Галузь знань 24 Сфера обслуговування; 18 Виробництво та технології

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Мова навчання українська

Розробники: Фалат Надія Романівна, викладач вищої категорії

Е-mail: falat.nadiia@chic.cv.ua

Сторінка курсу на сайті «Дистанційне навчання ЧІФК»

<https://dn.chic.cv.ua/course/view.php?id=803> (ТД-21);

<https://dn.chic.cv.ua/course/view.php?id=950> (ВП-21)

Консультації Очні консультації: вівторок з 14.00 до 15.30

адреса м. Чернівці, вул. Суворова, 17 корпус 2, аудиторія 38

Онлайн-консультації: вівторок з 14.00 до 15.30

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни):

Курс «Культурологія» належить до циклу обов'язкових дисциплін й вивчається на II курсі. Завдяки дисципліні студенти отримують фундаментальні знання про культуру різних епох та сучасності, її історико-хронологічні кордони та особливості розвитку у різних країнах. Курс акцентує увагу на найбільш репрезентативних моментах релігійної, політико-юридичної, науково-освітньої і літературно-художньої культуротворчості різних культурних епох і сьогодення.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є етапи та закономірності розвитку української та світової культури, дослідження наукових понять «культурологія», «культура».

Метою викладання навчальної дисципліни «Культурологія» є формування системи знань про закономірності культурного процесу, про культуру як специфічний та унікальний феномен людства; вивчення культури в розвитку, в єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій у ній. Курс має репрезентувати найважливіші етапи розвитку культури, а також він покликаний сприяти формуванню особистості, її духовно-ціннісних орієнтацій, культурно-пізнавальних інтересів, естетичного смаку.

Досягнення мети сприятиме формуванню предметної і ключових компетентностей, тісно пов'язаних зі здатністю молоді до особистісного саморозвитку.

Силабус ґрунтується на принципах цілісності, наступності, системності та варіативності змісту, органічної єдності національних і загальнолюдських цінностей; засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного, інтегрованого та компетентнісного підходів. *Особистісно орієнтований підхід* спрямовує освіту на розвиток художніх інтересів, індивідуальних мистецьких схильностей та здібностей студентів. *Діяльнісний підхід* спрямований на розвиток умінь з різних видів мистецтва та усвідомлення можливостей їх застосування у навчальному та соціокультурному середовищі. *Інтегративний підхід* реалізується у тісній взаємодії різних видів мистецтва в рамках освітньої галузі, виявленні міжпредметних зв'язків з предметами інших освітніх галузей, поширенні мистецького досвіду, набутого у процесі навчання, у соціокультурне середовище. *Компетентнісний* підхід сприяє формуванню комплексу предметних мистецьких, міжпредметних та ключових компетентностей.

Предметна мистецька компетентність – це здатність до пізнавальної і практичної діяльності у певному виді мистецтва. Вона формується у процесі опанування студентами системи знань та уявлень у сфері певного виду мистецтва (*знаннєвий компонент*), набуття ними художньо-творчого досвіду з мистецтва (*діяльнісний компонент*), виховання ціннісних орієнтацій щодо мистецтва та мистецької діяльності (*ціннісний компонент*).

У процесі опанування студентами різних видів мистецтва формуються міжпредметні компетентності - здатність застосовувати у навчальній діяльності та соціумі систему інтегрованих мистецьких знань, умінь, естетичних цінностей з використанням набутого досвіду з інших галузей освіти.

Мистецтво відіграє важливу роль у формуванні **ключових компетентностей**, зокрема у процесі:

аналізу, обговорення, виконання творів мистецтва рідною / державною мовою; сприймання творів мистецтва інших країн та їх інтерпретація, з урахуванням знань про культуру цих країн (*компетентності спілкування рідною /державною, іноземною мовами*);

застосовування обчислювальних умінь для створення художніх образів (об'ємно-просторових, площинних тощо), що потребують точних вимірювань (*математична компетентність*);

застосування знань із природничих наук (акустики, оптики, хімії тощо) у відтворенні довкілля та явищ природи засобами мистецтва; використання технічних засобів для втілення художніх ідей (*основні компетентності у природничих науках і технологіях*);

використання сучасних цифрових технологій для пізнання та творення мистецтва (*інформаційно-цифрова компетентність*);

формування уміння виявляти власні художні інтереси та потреби; планувати та організувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва чи самовираження через мистецтво; раціонально використовувати час для задоволення культурних потреб, здобувати, опрацьовувати мистецьку інформацію тощо (*компетентність уміння вчитися впродовж життя*);

пропонування нових ідей, шляхів їх художнього розв'язання, презентування власних творчих досягнень (*компетентності ініціативності і підприємливості*);

ефективної співпраці у команді, зокрема для реалізації громадських мистецьких проєктів; естетизації середовища (*соціальна та громадянська компетентності*);

пропагування національної культури через власну художньо-творчу діяльність; виявлення поваги і толерантного ставлення до культурного розмаїття світу; усвідомлення потреби збереження художнього надбання людства (*компетентність обізнаності та самовираження у сфері культури*);

використання мистецтва для вираження емоцій, почуттів, переживань та корекції власного емоційного стану (*компетентність екологічної грамотності і здорового життя*).

Загальні компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє навчальний предмет:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні

види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК 2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

СК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

СК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

СК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

СК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту, використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

СК 11. Здатність організувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології.

СК 12. Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів (ПР5);
- інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту (ПР8).

2. Завдання дисципліни:

Основними завданнями вивчення навчального предмета «Культурологія»

є:

- знайомими з духовними і матеріальними здобутками й художніми відкриттями української та зарубіжної літератур від первісних часів до наших днів;
- озброїти студентів основними термінами та поняттями культурології на рівні відтворення, тлумачення й використання в повсякденному житті;
- прищепити навички і вміння застосування знань із культурології для вивчення лінії особистісної поведінки в умовах розмаїття культур;
- розвивати почуття і мислення студентів (образне, асоціативне, абстрактне, логічне тощо), їхню читацьку культуру та творчі здібності, сприяти їхньому індивідуальному самовиявленню;
- розширювати читацький досвід, формувати естетичні смаки, прищеплювати критерії для орієнтації на ринку сучасної музики, друкованих знань;
- виховувати в студентів релігійну та етнічну толерантність до іншої точки зору, повагу до інших культурних традицій; формувати вміння бачити світовий контекст української культури і через нього на новому рівні усвідомлювати її

- національну своєрідність, її здобутки та внесок у розвиток світової культури;
 готувати студентів до життєдіяльності у полікультурному просторі;
- формувати науковий світогляд, високі моральні якості громадянина України;
  - стимулювати науково-дослідницьку діяльність, навички роботи з навчальною літературою, в мережі Internet, уміння створювати власний програмний продукт (програми - презентації);
  - викликати свідоме неприйняття культу сили і переваги матеріальних цінностей над духовними;
  - відпрацювати навички розрізнення явищ класичної та масової культури.

3. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити.

Матеріали курсу «Культурологія» спираються на знання здобувачів освіти, отримані при вивченні таких дисциплін:

Історія України (походження українського народу, історичні етапи його становлення і розвитку).

Українська література.

Світова література.

Всесвітня історія.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю (курсова робота)	
			кредитів	годин	змістових розділів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	2	II	2	60	3	20		10		30		залік

4.2. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Змістовний розділ	Зміст розділу по темах	Завдання/ Форми контролю
1.	Розділ 1. Теоретичні аспекти культури.	<p>1) Предмет культурології як науки про культуру, суть, і сутність культури.</p> <p>2) Походження і головні етапи розвитку культури. Виникнення мистецтва. Первісна культура.</p> <p>Культурологія як навчальна дисципліна та її категорії. Термін «культура». Предмет та завдання курсу «Культурологія» як науки про культуру. Сучасне розуміння категорії «культура». Структура культури. Функції культури. Суть і сутність культури. Поняття світової та національної культури. Культура і цивілізація. Класифікація культурних регіонів. Культура і суспільство, культура і особистість.</p> <p>Історична типологізація культури та характеристика її основних типів (походження і головні етапи розвитку світової культури). Культура первісного суспільства.</p> <p>Типи соціокультурних світів (походження і головні етапи розвитку світової культури). Культура первісного суспільства. Первісна доба та її місце в історії людства. Періодизація первісного суспільства. Еволюція знарядь праці. Расова диференціація. Первісні форми релігійних вірувань.</p>	<p>Культурологія: Навчально-методичний посібник. – Чернівці, 2023. –</p> <p style="text-align: center;">с.5 – 9; с. 9- 16</p> <p style="text-align: center;">dn.chic.cv.ua Chik-task.cv.ua</p> <p>Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання</p>
2.	Розділ 2. Основні етапи розвитку світової культури.	<p>1) Культура країн Стародавнього Сходу.</p> <p>2)Культура епохи Античності.</p> <p>3)Культура Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.</p> <p>4)Культура епохи Середньовіччя.</p> <p>5)Культура Візантії.</p> <p>6)Культура доби Відродження.</p> <p>7)Культура доби Просвітництва.</p> <p>8)Європейська культура XIX-XX століття.</p> <p>9)Європейська музична культура XIX століття.</p> <p>10)Світове кіномистецтво.</p> <p>11)Культура XXI ст. Модернізм як доба у культурі.</p> <p>Стародавні цивілізації IV-III тисячоліття до н. е. на територіях Передньої Азії та Північно-Східної Африки: Вавілон, Шумер, Аккад, Ассирія, Урарту, Єгипет та ін.</p> <p>Особливості античної культури. Термін «античний». Культура Стародавнього Риму. Поняття «середні віки». Середньовіччя – міст між античністю та культурою Нового часу, що єднає культури Заходу і Сходу. Середньовічне світобачення.</p> <p>Візантійська культура: держава, церква, цивільне право, система освіти, наука, мистецтво, література. Світове</p>	<p>Культурологія: Навчально-методичний посібник. – Чернівці, 2023. –</p> <p style="text-align: center;">с.16 – 24; с. 24- 36; с. 36 – 41; с. 45 – 51; с. 51 – 56; с. 56 - 60</p> <p style="text-align: center;">dn.chic.cv.ua Chik-task.cv.ua</p> <p>Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання</p>

		<p>значення візантійської культурної спадщини.</p> <p>Середньовічна культура Західної Європи. Міста Західної Європи та культура. Розмежування християнських церков на західну (римсько-католицьку) та східну (православну). Культура доби Відродження як перехідна епоха в історії культури Західної і Центральної Європи від Середньовіччя до Нового часу. Реформація у Європі.</p>	
3.	Розділ 3. Основні етапи розвитку культури України.	<p>1)Культура східних слов'ян. 2)Запровадження християнства, його вплив на розвиток культури Київської Русі. 3)Культура Київської Русі. 4)Українська культура XIV-XVII століття. 5)Українська культура XVIII століття. 6)Українська культура XIX століття. 7)Українська культура XX століття. 8)Українська культура XXI століття. 9)Перспективи розвитку української культури XXI ст.</p> <p>Зв'язок проблеми етногенезу слов'ян з проблемою прабатьківщини українського народу. Міграційна, автохтонна теорії в сучасній науці.</p> <p>Культура Київської Русі після запровадження християнства. Вплив християнства на культуру Київської Русі (політичне, світоглядне, загальнокультурне значення запровадження християнства на Русі). Українська культура після татаро-монгольської навали (XIV-XVII ст.) Українська культура XVII-XVIII століть. Українська культура XIX ст. (XVII – XX ст.) Національно-культурне відродження.</p> <p>Характеристика основних етапів в історії української культури XX ст.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. національного відродження (1917-1933 рр.); 2. тоталітарного планування «соцреалізму» (1933-1956 рр.); 3. стихійного піднесення духу національного опору (1956-1987 рр.); 4. національно-духовного оновлення (з 1987 р.) 	<p>Культурологія: Навчально-методичний посібник. – Чернівці, 2023. – с.60 – 63; с. 63- 68; с. 68 - 74 dn.chic.cv.ua Chik-task.cv.ua</p> <p>Усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання, захист навчальних проєктів</p>
			залік

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема: Культура країн Стародавнього Сходу.</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура держав Стародавньої Месопотамії. 2. Культура Стародавнього Єгипту. 3. Культура Стародавньої Індії. 4. Культура Стародавнього Китаю. <p align="center"><i>Література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кордон М.В. <i>Українська та зарубіжна культура: Підручник. -Київ, 2007. – С.</i> 2. Павленко В.В. <i>Культурологія. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій. – Київ, 2009. – С. 33 – 42.</i> 	2
2	<p>Тема: Антична культура.</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце античності в історії світової культури. 2. Особливості античної культури. 3. Культурні надбання Стародавньої Греції. 4. Культура Стародавнього Риму. <p align="center"><i>Література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кордон М.В. <i>Українська та зарубіжна культура: Підручник. - 2007. – С. 72 – 152.</i> 2. Павленко В.В. <i>Культурологія. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій. – Київ, 2009. – С. 43 – 52.</i> 	2
3	<p>Тема: Культура Середніх віків. Культура доби Відродження.</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості середньовічної культури. 2. Значення християнства для розвитку європейської культури. 3. Культура епохи Середньовіччя. 4. Загальна характеристика епохи Відродження. 5. Реформація та її культурно-історичне значення. <p align="center"><i>Література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кордон М.В. <i>Українська та зарубіжна культура: Підручник. 2007. – С. 166 – 223.</i> 2. Павленко В.В. <i>Культурологія. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій. – Київ, 2009. – С. 53 – 68.</i> 	2
4	<p>Тема: Європейська культура ХІХ – ХХ століття.</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток науки і техніки у ХІХ столітті. 2. Основні художні течії ХІХ століття. 3. Культура ХХ століття. 4. Масова культура. <p align="center"><i>Література</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кордон М.В. <i>Українська та зарубіжна культура: Підручник. - Київ, 2007.-С. 245 - 277.</i> 2. Павленко В.В. <i>Культурологія. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій.-К., 2009. - С. 233 - 250.</i> 	2
5	<p>Тема: Культура східних слов'ян. Культура Київської Русі.</p> <p align="center">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні передумови виникнення української культури. 2. Трипільська культура. 3. Культура стародавніх слов'ян. 	2

	<p>4. Архітектура, живопис, прикладне мистецтво, музика Київської Русі. 5. Література, літописання, писемність та освіта Київської Русі. Література</p> <p>1. Кордон М.В. <i>Українська та зарубіжна культура: Підручник.</i> 2007. – С. 278 – 312. 2. Павленко В.В. <i>Культурологія. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій.</i> – Київ, 2009. – С. 231 – 248.</p>	
	Всього:	10

Перелік питань до заліка з дисципліни «Культурологія»

1. Визначення терміну культури та її наукового поняття.
2. Становлення науки культурології.
3. Структура культури. Функції культури.
4. Рівні й форми культури.
5. Загальна характеристика первісної епохи та її періодизація. Матеріальна культура первісної людини.
6. Духовне життя людини первісної доби. Релігійні вірування, їх специфіка та особливості.
7. Мистецтво первісного суспільства.
8. Культура Стародавнього Сходу.
9. Культура Месопотамії: Шумеру, Аккаду, Вавилону, Ассирії.
10. Культура Стародавнього Єгипту.
11. Культура Стародавньої Індії.
12. Культура Стародавнього Китаю.
13. Місце античності в історії світової культури.
14. Культура епохи античності. Особливості античної культури.
15. Крито - микенська цивілізація. «Грецька міфологія».
16. Наука, література і мистецтво в Стародавній Греції.
17. Стародавні Олімпійські ігри.
18. Культура Стародавнього Риму.
19. Культура Візантії.
20. Культура епохи Середньовіччя. Особливості середньовічної культури.
21. Значення християнства для розвитку європейської культури.
22. Розвиток освіти і науки в епоху Середньовіччя.
23. Література епохи Середньовіччя.
24. Художні стилі епохи Середньовіччя.
25. Історичні передумови становлення культури Відродження. Загальна характеристика епохи Відродження.
26. Гуманізм як ідеологія Відродження.
27. Видатні представники епохи Відродження.
28. Реформація та її культурно-історичне значення.
29. Витоки та основні засади Просвітництва.
30. Ідеї Вольтера, Дідро, Руссо, Гердера.
31. Особливості розвитку мистецтва доби Просвітництва.
32. Зростання ролі літератури в житті суспільства в епоху Просвітництва.
33. Європейська культура 19 століття. Розвиток науки і техніки.
34. Основні художні течії у 19 столітті.
35. Європейська культура ХХ століття.
36. Масова культура.
37. Культура східних слов'ян.
38. Київська Русь - якісно новий етап у розвитку слов'янської культури.
39. Християнізація - рушій нового культурного процесу у Київській Русі.
40. Архітектура, живопис, прикладне мистецтво, музика в Київській Русі.
41. Література, літописання, писемність та освіта, фольклор Київської Русі.

42. Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури 14 – 17 століть.
43. Роль братських шкіл у розвитку української культури.
44. Меценатство в Україні у 14 – 17 століттях (К.Острозький, П.Могила).
45. Полемічна література в Україні.
46. Початок книгодрукування в Україні.
47. Роль Пересопницького Євангеліє в українській культурі.
48. Культурно-просвітницька діяльність Києво-Могилянської та Острозької академії в українській культурі.
49. Кирило-Мефодіївське братство, «Руська трійця», громади в Україні в 19 – на початку 20 століття.
50. Українська культура кінця 20 – початку 21 століття.

5. Методи контролю

Види та форми поточного контролю:

- індивідуальна та групова (в парах і групах) робота;
- фронтальне усне опитування, перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- блиц-опитування;
- письмові самостійні роботи;
- індивідуальні та самостійні завдання;
- взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль;
- тестові завдання;
- оцінювання домашніх завдань;
- діагностика результатів самостійної роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі тощо).

Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення занять, з метою перевірки рівня засвоєння вивченого матеріалу. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування.

Проміжний контроль знань студентів проводиться у різних формах по завершенню вивчення навчального розділу або його частин з метою виявити рівень засвоєння програмового матеріалу.

Підсумковий контроль Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений залік.

Тематичне оцінювання знань з культурології передбачено робочою програмою і виставляється на підставі результатів опанування студентами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності студентів. Тематичне оцінювання коригуванню не підлягає.

Семестрова оцінка з предмета визначається як середнє арифметичне значення тематичних оцінювань. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню відповідно до «Положення про порядок оцінювання знань студентів із загальноосвітніх предметів та інтегрованих дисциплін».

6. Критерії оцінювання знань

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка "відмінно" виставляється за повну, ґрунтовну, аргументовану відповідь. Виявлено знання змісту предмета, уміння розкрити і науково обґрунтувати теоретичні положення, уміння аналізувати, порівнювати, виділяти головне, якісно сформовані практичні навички, досягнення навчальної мети, висловлено власні судження і особисте ставлення до проблеми. Відповідь відзначається системністю, послідовністю, логічністю викладу думок і творчим вирішенням соціально-педагогічних ситуацій.

Оцінка "добре" виставляється за повну, аргументовану відповідь. Допущено незначні неточності у розкритті змісту предмета, виявлено здатність аналізувати пропонуються схеми; або всі завдання виконані, але не повна відповідь, спірна аргументація, виявлена здатність аналізувати, достатній рівень оцінювання й аналізу соціально-педагогічної ситуації.

Оцінка "задовільно" виставляється за повну, аргументовану відповідь на два питання, а решта – відповіді поверхневі, пропонуються зразки вирішення соціально-педагогічних ситуацій, практичних завдань; або неповна, недостатньо аргументована відповідь на всі питання, відсутня здатність аналізувати. Схеми відповіді не пропонуються.

Оцінка "незадовільно" виставляється за неповну, не аргументовану відповідь на одне-два питання, а решта – відповіді відсутні, не наводяться приклади, відсутня здатність аналізувати; або дається повна, аргументована відповідь, здатність аналізувати, пропонована схема відповіді, але лише на одне завдання.

Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
	Екзамен/залік
Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	відмінно
Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре
Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.	

Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно
Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	
Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно
Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.	

7. Рекомендована література

Базова

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура. – Львів, 2004.
2. Денисов Я.Я., Макарчук О.Г. Українська та зарубіжна культура: Навчально-методичний посібник. – Львів, 2004. – 176 с.
3. Історія української культури /За редакцією Івана Крип'якевича . - Львів, 1997.
4. Історія світової культури. Культурні регіони. Навчальний посібник / керівник авт. колективу Левчук Л. Т. - К.:«Либідь», 1999.
5. Історія світової культури. Навчальний посібник / керівник авт. колективу Левчук Л. Т. / -2 вида перероб. І доп., К., «Либідь», 1999.
6. Історія української і зарубіжної літератури. Навчальний посібник / За ред. Клапчука С. М., Остафійчука В. Ф. - К., Вища школа, 2000.
7. Історія світової культури. Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів освіти. – К., «Либідь», 1999.
8. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура. – К., 2007. – 576 с.
9. Лекції з історії світової та вітчизняної культури (за ред. проф. Яртися А.В.) – Львів, Світ, 1994.
10. Огієнко І. Українська культура. – К., Абрис, 1991.
11. Полікарпов В. С., Лекції з історії світової культури. Навчальний посібник. - Харків: Основа, 1999.
12. Українська культура: історія і сучасність. Навчальний посібник / За ред. Черепанової С. О. - Львів, 1994.

Допоміжна

1. Виткалов В. Г. Українська культура: сторінки історії ХХ-ого століття. – Рівне, видавнича фірма «Ліста», 1997.
2. Ле Гофф Ж. Цивілізація середньовічного Заходу: пер. з фр. / заг. ред. Безсмертного Ю. Л. / -М., Прогрес – Академія, 1992.
3. Теорія та історія світової і вітчизняної культури. Підручник / Горбач Н. Я., Грицай С. Д., Російська З. П. та ін. / - Львів, Каменярь, 1992.
4. Українська та зарубіжна література. Навчальний посібник / Закович М. М.,

- Зазюк І. А., Семашко О. М. та ін.. / - К., Заня, 2000.
5. Шейко В. В. Історія української художньої культури. Навч. посібник , 1991.
  6. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України, АН України, Ін-т історії України, К., Наук. думка, 1992.
  7. Маланюк Є. Нарис з історії нашої культури, - К., АТ «Обереги», 1992.
  - 8.Субтельний О. Україна. Історія / Вступне слово Кульчицького С. В. 3 вид., перероблене і доповнене. - К., 2001.
  9. Європейська та українська культура в нарисах / за ред.. І. З. Цехмістро, В. І. Штанько, В. С.Старовойт, В. М.Леонтєвої / - К., 2003.
  - 10.Косянчук Л. Історія української та світової культури, Ч. І, ІІ. ІІІ – Тернопіль, «Астон», 2001.
  11. Чорненький Я.Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. – К., 2004.
  12. Володимир Антофійчук. Культурологія, Ч., 2002.
  14. В. Гречанко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко. Історія світової і української культури, К., 2005.
  15. Культурологія / за аг. Ред.. доктора соціологічних наук, професора В. М.Пічі / Л., 2005.
  16. Л. Л. Матвеева. Культурологія. Курс лекцій. К., Либідь, 2005.

8. Інформаційні ресурси

1. dn.chic.cv.ua
2. Chik-task.cv.ua
3. Фонди університетської, факультетської та обласної бібліотек.
4. Бібліотечно-бібліографічні ресурси Верховної Ради України
URL: <http://lib.rada.gov.ua/static/excursion/kozaztvo.html>
5. Енциклопедія історії України. URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU>
6. Замки і храми України. URL: <https://castles.com.ua/index.html>
7. Ізборник. Історія. URL: <http://litopys.org.ua/>
8. Історія козацтва XV-XIX ст. URL: <http://www.cossackdom.com/>
9. Українська історія та гуманітарні дисципліни. URL: <https://ukrhistoria.at.ua/>
10. Невідома Україна. URL: <http://users.i.com.ua/~luzan/history/>
11. Україніка. URL: <http://www.ukraine.com.ua/>
12. Українська армія. URL: <https://www.uarmy.com.ua/>
13. EXLIBRIS: українська електронна бібліотека: історія, публіцистика, художня література. URL:<http://exlibris.org.ua/>

9. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Чернівецькому індустріальному фаховому коледжі. (<https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/akademichna-dobrochesnist.pdf>). У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація),

робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин.

(<https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/osvprots.pdf>)

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

(<https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/01/osvprots.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Чернівецького індустріального фахового коледжу допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти.

(https://chic.cv.ua/wp-content/uploads/2023/03/ilovepdf_merged.pdf)

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів фахової передвищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами фахової передвищої освіти:

- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;

Політика щодо відвідування занять здобувачами фахової передвищої освіти:

- присутність на всіх заняттях є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами фахової передвищої освіти:

- роботи, які здає студент з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад тематична індивідуальна робота);

- тематичне оцінювання здійснюється з врахуванням поточних оцінок;

- поточні незадовільні бали «1», «2», «3», студенти можуть перескласти на вищий бал;

- перескладання тематичного оцінювання з метою підвищення оцінки не допускається;

- семестрова оцінка може коригуватися відповідно до Положення про семестрове оцінювання.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених занять та незадовільних оцінок, а також згідно з графіком відпрацювання та консультацій.

